Súd:	Okresný súd Poprad
Spisová značka:	21C/24/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8723202140
Dátum vydania rozhodnutia:	13. 11. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Alexandra Mochnacká
ECLI:	ECLI:SK:OSPP:2024:8723202140.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad v konaní pred sudkyňou JUDr. Alexandrou Mochnackou v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX C., zastúpený: JUDr. Anton Hencovský, advokátska kancelária, so sídlom Františkánska 3, 040 01 Košice, proti žalovaným: 1/ Admiral Insurance Company Ltd., so sídlom David Street, Cardoff, South Glamorgan CF 10 2EH, United Kingdom, zastúpený KOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, 2/ KOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaní v 1. a 2. rade s ú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 20.000,- eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

II. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovaným v 1. a 2. rade náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že súd rozhodne o trovách konania uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou podanou na tunajší súd dňa 22.03.2023 domáhal uloženia povinnosti pôvodne žalovanej spoločnosti Admiral Insurance Company Ltd zaplatiť nemajetkovú ujmu v sume 50.000,- eur a náhrady trov konania.

2. Podaním zo dňa 02.09.2024 právny zástupca žalobcu po vyjadreniach žalovanej upresnil žalobný návrh tak, že žiada zaviazať žalovanú v 1. rade Admiral Insurance Company Ltd a žalovanú v 2. rade KOOPERATIVU poisťovňu, a. s. Vienna Insurance Group, na zaplatenie sumy 50.000,- eur a náhrady trov konania. V podaní uviedol, že zmysle ustálenej súdnej praxe je možno považovať zahraničného poisťovateľa a jeho zástupcu v SR – korešpondenta za solidárnych dlžníkov, ktorí sú v konaní samostatnými a nie nerozlučnými spoločníkmi.

3. Svoj nárok odôvodnil tým, že dňa 04.11.2021 v čase o 18.30 hod. obvinený ml. D. E. v stave vylučujúcom spôsobilosť, viedol motorové vozidlo továrenskej značky Audi Q7 s evidenčným číslom Veľkej Británie - F. s VIN č.: WAUZZZ4L07D053884 v smere od križovatky s cestou III/3074 k miestnemu cintorínu, kde pri prejazde miernou pravotočivou zákrutou nachádzajúcou sa pri miestnom farskom úrade neprispôsobil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, v dôsledku čoho prešiel s vozidlom do protismernej časti cesty, kde ľavou prednou časťou vozidla narazil do zadnej časti tela chodkyne G. B. a H. D., ktoré v tom čase kráčali po ľavej strane uvedenej komunikácie v rovnakom smere, a to v smere od kostola smerom k miestnemu cintorínu, pričom následkom nárazu obe spadli na zem pod vozidlo, kde došlo k ich prejdeniu kolesami na pravej strane vozidla a ostali ležať na zemi, obvinený na mieste s vozidlom

nezastavil a pokračoval v jazde, čím týmto konaním chodkyňa G. B. v dôsledku dopravnej nehody utrpela šok po úraze a krvácaní v dôsledku poranení viacerých oblastí tela (polytraumu), prasknutie pravej predsiene srdca, úplne odtrhnutie pravých pľúc a zlomeniny viacerých kostí a týmto zraneniam na mieste podľahla, čím takto obvinený porušil ustanovenia § 3 ods. 2 písm. a), § 4 ods. 1 písm. c), písm. e), ods. 2 písm. a), písm. d), § 9 ods. 1, § 16 ods. 1 a § 66 ods. 6 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov, s poukazom na § 137 ods. 2 písm. a), písm. c), písm. j), písm. o) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov. Rozsudkom zo dňa 06.06.2022 Okresného súdu Poprad sp. zn. 6T/19/2022-770 bol obžalovaný D. E., trestne stíhaný pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 4 Trestného zákona a iné, uznaný za vinného zo spáchania skutkov kladených mu za vinu. V tomto prípade bolo motorové vozidlo zn. Audi Q7 s evidenčným číslom Veľkej Británie – F. s VIN číslom WAUZZZ4L07D053884 poistené zahraničným poisťovateľom Admiral Insurance Company Ltd., ktorého korešpondentom vo veci zahraničných škôd z povinného zmluvného poistenia (ďalej len „PZP“) je určená KOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, číslo poistnej udalosti 9532141226. Tragickou smrťou G. B. pri dopravnej nehode zo dňa 04.11.2021 došlo ku mimoriadne významnému, hlbokému a nenapraviteľnému zásahu do jeho práv na súkromie a rodinný život. Žiadna forma morálneho zadosťučinenia nepostačuje na primerané vyváženie a zmiernenie vzniknutej nemajetkovej ujmy, ktorého právo na ochranu osobnosti bolo porušené s neodstrániteľnými následkami. Je synom nebohej G. B.. S matkou mali veľmi blízke citové väzby, žili v spoločnej domácnosti. Smrťou G. B. stratil možnosť realizácie ďalšieho rozvoja rodinného života so svojou matkou, a tým je o tento citový vzťah ku najbližšiemu rodinnému príslušníkovi nenapraviteľne a natrvalo ochudobnený. Tragická strata matky predstavuje u neho silne traumatizujúcu udalosť. Matka synovi pomáhala v domácnosti, financovali spolu aj náklady na domácnosť, kde spoločne sami dvaja žili. Počas jeho pracovnej doby sa postarala o spoločný dom, navarila, umyla riad a takto ho s čistou domácnosťou čakala, kým sa vráti z práce. Jeho matka bola zdravá, netrpela chronickými chorobami, ani doktorov nenavštevovala často. Vedela sa postarať sama o seba. Práve z toho dôvodu pomáhala synovi aj s „chlapskou“ prácou okolo domu, keďže v minulosti utrpel ťažký pracovný úraz a sám má zdravotné problémy, ktoré mu takúto činnosť znemožňujú, resp. sťažujú. Po smrti matky ostal v dome sám, nikto ho už po návrate z práce nečaká a ostal bez pomoci. Matka mu bola zároveň najlepším priateľom, o všetkom sa s ňou vedel porozprávať a poradiť. Boli odkázaní jeden na druhého. Večer sa nemá s kým ani porozprávať, veľmi mu chýba. Negatívne dôsledky straty matky, ktorá mu bola nenahraditeľnou oporou, ho budú ovplyvňovať do konca života. Má problémy s psychikou, trpí depresiou a posttraumatickou stresovou poruchou. Badá na sebe známky zvýšenej podráždenosti, úzkostlivosti, budí sa zo spánku a trpí neutíchajúcim smútkom. Premáha ho strach, chvenie, nepokoj, neistota a únava. Funguje ťažko, bez motivácie a chuti do života. Výzvou na zaplatenie zo dňa 28.11.2022, si uplatnil u žalovanej nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v dôsledku usmrtenia blízkej osoby G. B. v dôsledku dopravnej nehody zo dňa 04.11.2021 vo výške 50.000,- eur. Žalovaná napriek jeho snahe o mimosporové vyrovnanie tento nárok nezaplatila, nakoľko podľa nej vo veci má v zmysle ust. § 13 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) rozhodnúť súd a teda na uplatnený nárok sa podľa názoru žalovanej poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa súčasne platného zákona č. 381/2001 Z. z. nevzťahuje. Ustanovenia OZ v § 13 dávajú oporu pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy za zásah do osobnosti fyzickej osoby aj v dôsledku dopravnej nehody. Žalobou vo veci samej si uplatňuje podľa § 13 ods. 2 a ods. 3 OZ právny nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch z titulu neoprávneného zásahu do jeho osobnostných práv chránených Ústavou Slovenskej republiky (čl. 19 ods. 2), ako jedinú možnú satisfakciu s cieľom zmierniť následky ujmy, ktorá mu týmto neoprávneným zásahom bola spôsobená, keďže tento stav nie je možné zvrátiť ani nahradiť. Zodpovednosť žalovanej je daná eurokonformným výkladom pojmu „náhrada škody na zdraví“ v ust. § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. o PZP za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, s prihliadnutím ku samotnému účelu PZP, z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby, vyvolaný prevádzkou dopravného prostriedku. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako jedna z foriem satisfakcie za neoprávnený zásah do práva na súkromie a rodinný život, je nárokom, ktorý je krytý poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Žalobou uplatnený nárok predstavuje škodu v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z., ktorá je krytá PZP podľa tohto právneho predpisu, čo vyplýva aj z ustálenej judikatúry súdov Slovenskej republiky. Na základe uvedeného je daná pasívna legitimácia žalovanej ako poisťovne, v ktorej bolo v čase dopravnej nehody povinne zmluvne poistené osobné motorové vozidlo továrenskej značky Audi Q7, evidenčné číslo Veľkej Británie – F. s VIN č. WAUZZZ4L07D053884, s poukazom na rozsudok NS SR sp. zn. 6MCdo 1/2016.

4. Žalovaná v 1. rade sa k žalobe nevyjadrila.

5. Žalovaná v 2. rade písomným podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 11.04.2023 namietala pasívnu legitimáciu, a teda, že nemá oprávnenie zastupovať žalovanú v 1. rade v konaní pred súdom a pôsobí v Slovenskej republike ako likvidačný zástupca žalovanej v 1. rade v mene a na účet žalovanej v 1. rade.

6. Právny zástupca žalobcu v podaní zo dňa 21.11.2023 uviedol, že tvrdenia žalovanej v 2. rade, resp. korešpondenta žalovanej v 1. rade považuje za účelové a nedostatočné. V súvislosti s tým poukázal, že bol určený ako likvidačný zástupca aj pre konkrétnu likvidáciu predmetnej škody vzniknutej žalobcovi. Navrhol výsluch svedkov p. H. D. a p. I. E.. Poukázal na to, že závažnosť vzniknutej ujmy je preukázaná vzhľadom na príbuzenský vzťah žalobcu a nebohej G. B., ktorá bola matka žalobcu a bola usmrtená pri dopravnej nehode. Ide o najintenzívnejšiu vzájomnú väzby na principiálne emocionálnom základe, ktorá je nespochybniteľná. Je zrejmé, že konaním odsúdeného vinníka predmetnej dopravnej nehody, D. E., došlo k zásahu do psychickej stránky osobnosti žalobcu a tým do vzniku a existencie závažnej ujmy. Uvedená skutočnosť je dostatočne preukázateľná. V danom prípade vo vzťahu k výške peňažnej satisfakcie uviedol, že ide o taký následok konania, ktorý nie je možné zvrátiť ani nahradiť.

7. Žalovaná v 2. rade písomným podaním doručeným súdu dňa 02.02.2024 navrhla, aby súd pripustil vstup do konania škodcu, D. E., ako intervenienta, keďže má právny záujem na výsledku konania. V ďalšom vyjadrení doručenom súdu dňa 02.04.2024 uviedla, že vinník nehody bol rozsudkom Okresného súdu Poprad, sp. zn. 6T/19/2022 odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov a 9 mesiacov a zákaz činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 14 rokov. Pasívna legitimácia žalovaného v 1. rade je v žalobe odvodzovaná zo skutočnosti, že ide o poisťovateľa, s ktorým D. E., ako vinník nehody, uzatvoril poistnú zmluvu na PZP vozidla zn. Audi Q7, EČV: F., ktorým bola spôsobená predmetná dopravná nehoda. Nakoľko žalovaná v 1. rade je poisťovňou so sídlom vo Veľkej Británii, ako jej likvidačný zástupca konal pri likvidácii poistnej udalosti korešpondent žalovanej v 1. rade v Slovenskej republike, spoločnosť KOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group. Poukázala na ust. § 24 ods. 9 zákona o PZP za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, § 24 ods. 2 písm. e) zákona o PZP, § 15a ods. 1, ods. 2 zákona o PZP. Súd by sa mal pri rozhodovaní vo veci ako s predbežnou právnou otázkou vysporiadať s postavením korešpondenta v tomto konaní, nakoľko tento bez oprávnenia zo strany žalovanej v 1. rade nemôže v konaní vykonávať procesné úkony a jeho pasívna vecná legitimácia nie je ničím daná. Korešpondent žalovanej v 1. rade namieta výšku uplatňovanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom, ktorú považuje za neprimeranú. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe súdov je tak výška peňažnej náhrady predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Súdy musia pri rozhodovaní prihliadnuť na okolnosti týkajúce sa závažnosti vzniknutej ujmy ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo tak, aby došlo k naplneniu požiadavky účinného a primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale i k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku. Súdy vo svojej rozhodovacej praxi tiež ustálili, že priznanie nemajetkovej ujmy nie je reparáciou a nesmie byť prostriedkom obohacovania či pôsobiť likvidačne. Z uvedeného je zrejmé, že pri posudzovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy musí byť naplnená požiadavka primeranosti. Je to práve atribút primeranosti, ktorý je vodiacim parametrom proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia. Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí tiež reflektovať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy nesmie byť pripísané na škodu žalovanej, že je právnickou osobou – poisťovňou. Priznávanie rozdielnych súm v závislosti od toho, či je žalovaný subjekt fyzickou alebo právnickou osobou a tým do dôsledkov prispôsobovanie výšky náhrady majetkovým pomerom zodpovedného, napovedá o sankčnej povahe inštitútu, keď výšku náhrady súd neodvodzuje od prežitej emocionálnej ujmy, ale od majetnosti a solventnosti pasívne legitimovaného. Skutočnosť, že nárok voči poškodeným bude hradiť poisťovňa, nemôže byť pri určovaní výšky náhrady smerodajná. Nie každý škodca má uzatvorenú poistnú zmluvu, prípadne nie každá škoda je v zmysle poistných podmienok krytá poistením, čo by vo výsledku spôsobovalo rozdiely v náhradách ujmách poškodených. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 24Co/142/2018, rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 26Co/724/2015, rozsudok NS SR sp. zn. 1 Cdo 89/97, Ústavného súdu ČR vo veci I. ÚS 2844/14, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 12Co/215/2018. Korešpondent žalovanej v 1. rade chápe tragický rozmer tejto veci a berie do úvahy aj ľudskú stránku veci, avšak z aktuálnej rozhodovacej praxe všeobecných súdov vyplýva značný rozptyl priznávaných súm odškodnenia nemajetkovej ujmy. Súdy ďalej považovali za primerané odškodnenie pohybujúce sa v rozsahu 5.000,- eur pre dospelé deti, nežijúce so zomrelým rodičom v spoločnej domácnosti, s konštatovaním existencie blízkeho citového

vzťahu a udržiavania pravidelného kontaktu medzi nebohým rodičom a dospelými deťmi, ako najbližšími priamymi príbuznými (napr. rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/424/2014 z 13.06.2019, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 15Co/33/2018 z 25.04.2019). Nebohá G. B. bola osobou v zrelom veku, žalobca od nej nebol finančne ani inak závislý, ako v prípade nebohej, tak v prípade žalobcu sa jedná o dospelé, samostatne existujúce osoby, ktoré od seba nezáviseli, žalobca je zárobkovo činný, nebol na matku odkázaný výživou. Žalobca nie je maloletým dieťaťom, ktorý by smrť matky niesol mimoriadne ťažko, okrem iného aj preto, že bol na ňu silne citovo naviazaný. Navrhla, aby do konania na strane žalovaného ako intervenient vstúpil vinník nehody, D. E., nakoľko má právny záujem na výsledku konania a navrhol ho v konaní vypočuť, rovnako ako aj žalobcu. V roku 2023 50-násobok minimálnej mzdy predstavoval sumu 35.000,- eur, spolu pre všetkých pozostalých. Z uvedeného je zrejmé, že odškodnenie, ktoré žiada žalobca v tomto konaní, predstavujúce 50.000,- eur, je nepomerne vyššie, než aké by bolo poskytnuté pozostalým v súvislosti s úmrtím ich blízkej osoby v dôsledku úmyselného násilného trestného činu, ktorí častokrát musia ďalej žiť s vedomím, že ich blízka osoba pred smrťou zažívala mučivé pocity, bolesť a strach.

8. Písomným podaním zo dňa 10.06.2024 právny zástupca žalobcu upustil od výsluchu svedkyne H. D..

9. Písomným podaním doručeným súdu dňa 19.06.2024 žalovaná v 2. rade predložila plnú moc. Uviedla, že má za to, že strohá konštatácia existencie rodinných väzieb a vzniku ujmy nie je v žiadnom prípade dostatočným dôvodom na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Skutočnosť, že nepochybne došlo k usmrteniu matky žalobcu ešte automaticky neznamená, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dôvodné a už vôbec nič nehovorí o tom, v akej výške má byť táto náhrada priznaná. Žiadala žalobu zamietnuť v celom rozsahu a priznať náhradu trov konania.

10. Na pojednávaní dňa 13.11.2024 právny zástupca žalobcu poukázal na skutok kladený za vinu D. E. s tým, že vodič po skutku pokračoval v jazde. Matka žalobcu následkom nehody podľahla. Vodič bol uznaný za vinného v trestnom konaní. Tragickou smrťou matky žalobcu došlo k významnému zásahu do práv a života žalobcu. Žiadna forma morálneho zadosťučinenia nepostačuje na primerané vyváženie a zmiernenie vzniknutej nemajetkovej ujmy žalobcu, ktorého právo na ochranu osobnosti bolo porušené s neodstrániteľnými následkami. Žalobca je synom nebohej G. B., mali silné citové väzby, žili v spoločnej domácnosti. Smrťou matky žalobca stratil možnosť realizácie ďalšieho rozvoja rodinného života so svojou matkou a tým je tento citový vzťah ku najbližšiemu rodinnému príslušníkovi nenapraviteľne a natrvalo ochudobnený. Tragická strata matky u žalobcu predstavuje silne traumatizujúcu udalosť. Matka mu pomáhala v domácnosti, financovali spolu náklady na domácnosť, kde spoločne sami dvaja žili. Počas pracovnej doby sa ona starala o spoločný dom, navarila, umyla riad a s čistou domácnosťou ho čakala, kým sa vráti z práce. Matka bola zdravá, netrpela chronickými chorobami ani doktorov nenavštevovala často. Vedela sa postarať sama o seba. Žalobca má problémy so psychikou, trpí depresiou a posttraumatickou stresovou poruchou. Badá na sebe známky zvýšenej podráždenosti, úzkostlivosti, budí sa zo spánku a trpí neutíchajúcim smútkom.

11. Žalovaná v 2. rade a splnomocnený zástupca žalovanej v 1. rade na pojednávaní uviedla, že ako korešpondent žalovanej v 1. rade primárne namieta svoju pasívnu vecnú legitimáciu a označenie v konaní ako žalovaná v 2. rade. V zmysle zákona o PZP korešpondent žalovanej vykonáva v súdnom konaní úkony v mene a na účet zahraničnej poisťovne, v ktorej bol škodca poistený, teda u žalovanej v 1. rade. Poukázala na rozhodnutie Súdneho dvora. Nie je možné priamo žalovať tunajšiu poisťovňu, vystupuje len ako korešpondent. Medzi korešpondentom a škodcom neexistoval v čase vzniku škodovej udalosti a doposiaľ neexistuje žiaden právny vzťah, ktorý by oprávňoval žalobcu žalovať priamo korešpondenta žalovanej. Chápe tragický rozmer straty rodiča žalobcu, avšak doposiaľ z vykonaného dokazovania nebolo preukázané, že by žalobca utrpel takú ujmu, ktorá by odôvodňovala priznanie finančného zadosťučinenia náhrady nemajetkovej ujmy v takej výške. S ohľadom na súdnu prax je presvedčená, že požadovaný nárok je nedôvodne vysoký, pričom poukázala na rozsudky krajských súdov KS BA 7Co/18/2023, KS BA 5Co/101/2022, KS TN 27Co/47/2022, KS TN 5Co/107/2019. Vzhľadom na prax súdov a rozsudky mala za to, že žalobcom požadovaná suma je neprimerane vysoká. Navrhla súdu, aby po vykonanom dokazovaní žalobu zamietol, resp. pokiaľ bude mať za to, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy je dôvodné, aby ju priznal vo výške primeranej ustálenej rozhodovacej praxe. A priznal jej náhradu trov konania v plnom rozsahu. V súvislosti s rozsudkom 6MCdo/1/2016 z 31.07.2017 uviedla, že to rozhodnutie je sedem rokov staré a odvtedy sa rozhodovanie výrazne posunulo a takéto vysoké náhrady sa už nepriznávajú v dnešnej dobe. Žalobca nie je v situácii, že

by bol maloleté dieťa, ktoré je na zomrelú osobu odkázané výživou, starostlivosťou, žalobca nie je nesamostatný, nebolo preukázané, že by žalobca nebol schopný naďalej fungovať. V záverečnej reči uviedla, že zotrváva na presvedčení, že v konaní nebolo preukázané, že by ujma bola takej intenzity. Žalobca je dospelou osobou, ktorý mal možnosť s matkou viesť plnohodnotný život, nie je osobou nízkeho veku, že by sa ťažko vyrovnával so stratou matky. Žalobca má možnosť pracovať, je schopný sa o seba postarať, má sa na koho obrátiť, na rodinu. Nepreukázal, že by smrť matky mal taký dopad, že by nemohol plnohodnotne žiť, nie je na nikoho odkázaný. Poukázala na to, že škodca aj keď sprostredkovane, sa pokúsil odškodniť žalobcu za spôsobenú ujmu. Nie je dôvod na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch, ale v prípade, ak by súd bol názoru, že tu dôvod priznať je, aby rozhodol o výške nemajetkovej ujmy v medziach ako je v súčasnosti priznávaná súdmi v SR.

12. Žalobca na pojednávaní uviedol, že v deň dopravnej nehody mu volala sesternica a behom 5 minút bol na mieste nehody, mama bola už mŕtva, oživovali ju, bol to zlý pohľad. Neprial by to nikomu. Týždeň kým povybavoval veci, chodila s ním sesternica. S mamou mali veľmi dobrý vzťah, pomáhala mu. Bola aktívna žena. Má problémy s prstami, nechytí do ruky nič, niektoré prsty má amputované na obidvoch rukách v dôsledku pracovného úrazu. Po pracovnom úraze mu mama bola veľkou pomocou. Polroka mal dlahy na rukách. Po jej smrti sa mu zle funguje, musí volať susedu poumývať okná, kedysi bol sebestačný, volá aj strýka. Chodí k psychiatričke do Svitu k MUDr. Mudrákovej už tretí rok, má stavy úzkosti a veľa mu pomáhajú prechádzky do lesa, doma samému je smutno. V čase dopravnej nehody bola mama zdravá, brala tabletky iba na tlak a cholesterol. Raz za 1 roka chodil s ňou k lekárovi na bežné prehliadky. Priateľka ho nechala, deti má tri s prvou manželkou, dcéra býva v J., jeden syn v A. K. a najmladší syn nechodí k nemu vôbec. Dcéra príde raz za 1 roka. Syn niekedy v piatok príde, raz za mesiac. Pomoci od detí sa veľmi nedočká. Po večeroch pozerá na televízor, čo sa dá iné robiť. Posledný týždeň máva vkuse sny s mamou, často chodí na cintorín, dosť často sa mu s mamou sníva. Po dopravnej nehode nebol kontaktovaný škodcom. Na druhý deň mu večer volal L. E., či nechce nejaké peniaze na pohreb, ale odmietol. Ani D. E., ani jeho rodičia ho neoslovili priamo. Uviedol, že mal troch súrodencov, ale brata mu zabili na vojne, sestra zomrela, mala zdravotné problémy, otec zomrel 57 ročný, takže s mamou boli naviazaní na seba. Dopĺňali sa, chovali domáce zvieratá, mali role, pre ňu to bola zábavka. Nesedela doma a bolo nám dobre, niečo zaplatila ona, niečo ja. Po tej nehode bolo veľmi zle asi tak 1 roka. S mamou žil asi 21 rokov. Keď bol ženatý tak bývali v dome, keďže majú dvojdom. Chodil do práce, takže čas na dovolenky s mamou nebol. Zobral mamu niekedy do auta a išli do lesa. V čase škodovej udalosti bol zamestnaný, teraz je na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny. Dohodol sa so zamestnávateľom o ukončení práce. Jeho život po nehode sa zmenil v pomocných prácach, pri obyčajných veciach si musí volať pomoc. Bežné fungovanie v domácnosti zvládam ako obliekanie, nakupovanie a starostlivosť o zvieratá. Uviedol, že chodil ku psychologičke, a ide v marci. Sústavne berie antidepresíva ale bližšie nevedel konkretizovať. Chodí na prechádzky do lesa, les je jeho život, má záľuby vo fotopasciach.

13. Vykonaným dokazovaním, najmä listinnými dôkazmi: trestný rozsudok č.k. 6T/19/2022-770, odpoveď Slovenskej kancelárie poisťovateľov, úmrtný list G. B.. lekárska správa žalobcu, výzva na zaplatenie náhrady, stanovisko žalovanej v 2. rade k uplatnenému nároku, výsluchom žalobcu, súd zistil nasledovný skutkový stav vo veci:

24. Z trestného rozsudku okresného súdu Poprad č.k. 6T/19/2022-770 zo dňa 30.05.2022 vyplýva rozhodnutie, že obžalovaný mal. D. E. je vinný, že dňa 04.11.2021 v čase o 18.38 hod., v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil podľa záverov znaleckého posudku č. 1/2022 MUDr. Bajaja, predchádzajúcim požitím kombinácie omamných látok, alkoholu v nameranej hodnote 0,84 g/kg (promile) a marihuany, ktoré spôsobili koncentráciu THC (tetrahydrocanabinol) v jeho krvi, s hodnotou minimálne 10 ng/ml, a teda vysoký stupeň ovplyvnenia danou psychoaktívnou látkou (THC), pričom v tomto stave viedol na miestnej komunikácii na ul. Školská pri budove materskej školy s č. 138 v obci Vikartovce, okres Poprad, osobné motorové vozidlo s pravostranným riadením továrenskej značky Audi Q7 s ev. č. Veľkej Británie – F. C. s VIN číslom WAUZZZ4L07D053884, v smere od križovatky s cestou m/3074 k miestnemu cintorínu, kde pri prejazde miernou pravotočivou zákrutou, nachádzajúcou sa pri miestnom farskom úrade, neprispôsobil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, v dôsledku čoho prešiel s vozidlom do protismernej časti cesty, kde ľavou prednou časťou vozidla narazil do zadnej časti tela chodkyne G. B. a H. D., ktoré v tom čase kráčali po ľavej strane uvedenej komunikácie v rovnakom smere, a to v smere od kostola smerom k miestnemu cintorínu, pričom následkom nárazu obe spadli

na zem pod vozidlo, kde došlo k ich prejdeniu kolesami na pravej strane vozidla a ostali ležať na zemi. Obžalovaný na mieste s vozidlom nezastavil a pokračoval v jazde v priamom smere, až na parkovisko oproti miestnemu cintorínu, kde prešiel cez obrubník vľavo, následne zišiel po trávnatom povrchu svahu dole k cintorínu na štrkovú cestu vedúcu za cintorín a tam narazil prednou pravou časťou vozidla do protiľahlého svahu. Následne s vozidlom vycúval a pokračoval v jazde späť po miestnej komunikácii po ul. Školská smerom k ceste III/3074, pričom pri prejazde okolo budovy materskej školy, kolesami na pravej strane vozidla prešiel po dolných končatinách oboch chodkýň ležiacich na zemi, kde vodič znova vozidlo nezastavil, neposkytol pomoc zraneným chodkyniam a pokračoval v jazde priamo okolo kostola, následne na križovatke odbočil vľavo na cestu III/3074 a na ďalšej križovatke vpravo na miestnu komunikáciu ulicu Májovú, kde pri prejazde mierne ľavotočivou zákrutou na ul. Májová neprispôsobil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, následkom čoho narazil ľavou prednou časťou vozidla do kovového zábradlia mosta vedúceho ponad miestny potok, následne pokračoval v jazde po ul. Májovej smerom k poľnej ceste, kde odbočil vpravo na pole, tam prešiel ešte cca 300 metrov a s vozidlom zastavil v poli za rodinným domom č. 50, pričom obžalovaný z vozidla vystúpil a odišiel do domu na ul. Májovej č. 312 vo Vikartovciach, kde následne bol hliadkou II PZ Hranovnica vypátraný a v čase o 19.46 hod. podrobený dychovej skúške prístrojom AlcoQuant 6020 plus č. A409661, s pozitívnym výsledkom 0,34 mg etanolu na 1l vydychovaného vzduchu. Následnou lustráciou bolo zistené, že obžalovaný nie je držiteľom vodičského oprávnenia na žiadnu skupinu vozidiel, čím týmto konaním chodkyňa G. B. v dôsledku dopravnej nehody utrpela šok po úraze a krvácanie v dôsledku poranení viacerých oblastí tela (polytraumu), prasknutie pravej predsiene srdca, úplné odtrhnutie pravých pľúc a zlomeniny viacerých kostí a týmto zraneniam na mieste podľahla, čím takto obžalovaný porušil ustanovenia § 3 ods. 2 písm. a), § 4 ods. 1 písm. c), písm. e), ods. 2 písm. a), písm. d), § 9 ods. 1, § 16 ods. 1 a § 66 ods. 6 Zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov s poukazom na § 137 ods. 2 písm. a), písm. c), písm. j), písm. o) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov. Z uvedeného rozsudku vyplýva, že D. E. nebol majiteľom uvedeného vozidla, a preto mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel na dobu 14 rokov a bol mu uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov a 9 mesiacov (č.l. 5 súdneho spisu). Rozsudkom Okresného súdu Poprad č. k. 6T/19/2022-770 zo dňa 30.05.2022, právoplatným a vykonateľným dňa 15.06.2022 bol D. E. uznaný za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 4 Trestného zákona a prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona.

14. Zo správy vydanej Slovenskou kanceláriou poisťovateľov zo dňa 28.10.2022, vyplýva číslo škodovej udalosti LA 122074 s dátumom a miestom nehody 04.11.2021, 18:38 hod., miestna komunikácia ulice Školská pri budove Materskej školy s č. 138 v obci Vikartovce, okres Poprad, zodpovedná osoba: držiteľ motorového vozidla G. A., vodič D. E., poškodená G. B., kde bolo uvedené: „odpovedáme na Vašu Výzvu na určenie likvidačného zástupcu zahraničnej poisťovne, ktorú sme obdržali 28.10.2022. Škodová udalosť bola na území Slovenska spôsobená zahraničným vozidlom. V takom prípade hovoríme o korešpondentoch (likvidačný zástupca je v prípade, ak je poškodený v zahraničí). Korešpondentom pre poisťovňu vinníka: Admiral Insurance Company Ltd je: KOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, evidujú pod č. 9532041226. S nárokom sa môžete obrátiť priamo na vyššie uvedeného korešpondenta.“ (č.l. 9 súdneho spisu).

15. Z Úmrtného listu vyplýva deň, mesiac a rok úmrtia G. B. 04.11.2021, zapísané v knihe úmrtí matričného úradu Spišské Bystré (č.l. 10 súdneho spisu).

16. Z Lekárskej správy MUDr. Adriany Dračkovej Mudrákovej, odboru psychiatrie vyplýva, pri kontrole žalobcu dňa 21.07.2022 objektívny stav s depresívnou anxioznou sympt. Dominuje depresívna porucha správania, posttraumatická stresová porucha, terén s intenzívnou emočnou aktuálnosťou, napriek liečbe. Málo odkloniteľný terén. Záver – rekurentná depresívna porucha – dekompenzácia. Posttraumatická stresová porucha doporučuje zvyšovať th, ko 06.10.2022, PT ak. stavu, snaha o abreakciu, koordináciu. Diagnóza F33.2 (č.l. 11 súdneho spisu).

17. Z písomnej výzvy žalobcu adresovanej žalovanej v 2. rade vyplýva, že žalobca vyzval žalovanú v 2. rade na zaplatenie sumy 50.000,- eur (č.l. 12 súdneho spisu).

18. Zo písomného stanoviska žalovanej v 2. rade zo dňa 10.03.2023 vyplýva, že poisťovňa nárok vysporiada až na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu (č.l. 14 súdneho spisu).

19. Na zistený skutkový stav súd aplikoval uvedenú právnu úpravu:

20. Podľa § 11 OZ, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

21. Podľa § 13 ods. 1, 2, 3 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.
Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.
Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

25. Podľa § 15 OZ, po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jej osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom.

26. Podľa § 16 OZ, kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

27. Podľa § 415 OZ, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

28. Podľa § 420 ods. 1, 2, 3 OZ, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávnych predpisov nie je tým dotknutá.
Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

29. Podľa § 797 ods. 1 až 3 OZ, právo na plnenie má, pokiaľ nie je v tomto zákone alebo v poistných podmienkach ustanovené inak, ten, na ktorého majetok, život alebo zdravie, alebo na ktorého zodpovednosť za škody sa poistenie vzťahuje (poistený).
Právo na plnenie vznikne, ak nastane skutočnosť, s ktorou je spojený vznik povinnosti poistiteľa plniť (poistná udalosť).
Plnenie je splatné do pätnástich dní, len čo poistiteľ skončil vyšetrenie potrebné na zistenie rozsahu povinnosti poistiteľa plniť. Vyšetrenie sa musí vykonať bez zbytočného odkladu; ak sa nemôže skončiť do jedného mesiaca po tom, keď sa poistiteľ o poistnej udalosti dozvedel, je poistiteľ povinný poskytnúť poistenému na požiadanie primeraný preddavok.

30. Podľa § 193 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

31. Podľa § 215 ods. 1 CSP, súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

32. V konaní bola od počiatku vznesená námietka pasívnej legitimácie žalovanou v 2. rade, či už v postavení označeného korešpondenta žalovanej v 1. rade, alebo ako žalovanej v 2. rade. Predtým ako sa súd vysporiadal s vecou samou, bolo potrebné dať odpoveď na námietku pasívnej vecnej legitimácie. Je potrebné uviesť, že žalovaná v 2. rade bola označená v žalobe a bola určená ako korešpondenčný partner zahraničného poisťovateľa, v zmysle interných pravidiel Rady kancelárií na území Slovenskej republiky. Pojem „korešpondent“ alebo „korešpondenčný partner“ používa subjekt Slovenská kancelária poisťovateľov (ďalej len „SKP“), so sídlom Bajkalská 19B, 826 58 Bratislava, IČO: 36 062 235, ktorá bola zriadená zákonom Národnej rady SR č. 381/2001 Z. z. o PZP. Právny zástupca žalobcu kontaktoval priamo SKP, od ktorej získal predmetnú informáciu ohľadom „korešpondenta“ a „interných pravidiel

Rady kancelárií na území Slovenskej republiky“, pričom SKP poskytla informáciu, že „korešpondent je povinný nárok prejednať. Pokiaľ je nárok prejednaný tak, že sú splnené podmienky (preukázaná zodpovednosť a výška škody), je povinný vyplatiť nárok“. Súd nesúhlasil s tvrdením žalovanej v 2. rade, že korešpondenčný partner nekoná v mene a na účet poisťovateľa. Súd je toho názoru, že korešpondent vybavuje všetky nároky v súlade so zákonnými a vykonávacími predpismi použiteľnými v krajine, v ktorej došlo k nehode, ktoré sa týkajú zodpovednosti za spôsobenú škodu, náhrady škody.

33. Povinnosť poskytnúť poistné plnenie žalovanou v 2. rade je daná Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo dňa 16.09.2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinností poistenia tejto zodpovednosti, konkrétne v čl. 20 a násl. predmetnej Smernice, ako aj ust. § 11 ods. 9 a § 15a zákona o PZP. Podľa § 15a ods. 1 zákona o PZP, poisťovateľ je povinný v každom členskom štáte, okrem členského štátu, v ktorom mu bolo udelené povolenie na vykonávanie poisťovacej činnosti, určiť svojho likvidačného zástupcu. Likvidačným zástupcom môže byť fyzická osoba, alebo právnická osoba, ktorá musí mať trvalý pobyt, alebo sídlo v členskom štáte, v ktorom vykonáva činnosť.

34. Podľa § 15a ods. 2 zákona o PZP, likvidačný zástupca vybavuje škodové udalosti v mene poisťovateľa a na jeho účet; likvidačný zástupca je oprávnený vykonávať túto činnosť pre jedného poisťovateľa, alebo viacerých poisťovateľov; vykonávanie činnosti likvidačného zástupcu nie je zriadením pobočky poisťovateľa.

35. Podľa § 15a ods. 3 zákona o PZP, likvidačný zástupca zhromažďuje informácie potrebné na prešetrenie nárokov poškodeného na náhradu škody a vykonáva činnosti potrebné na ich uspokojenie, ak škoda bola spôsobená prevádzkou motorového vozidla.

36. Podľa § 15a ods. 4 zákona o PZP, likvidačný zástupca je oprávnený vo vzťahu k poškodenému pri uspokojovaní jeho nárokov zastupovať poisťovateľa v plnom rozsahu a musí zabezpečiť prešetrovanie nárokov poškodeného v úradnom jazyku členského štátu, v ktorom má poškodený trvalý pobyt, alebo sídlo; tým nie je dotknuté právo poškodeného uplatniť svoje nároky na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi, alebo proti osobe, ktorá túto škodu spôsobila.

37. Zákon o PZP ukladá likvidačnému zástupcovi, ktorým bezpochyby žalovaná v 2. rade je, povinnosť uspokojovať nároky poškodeného, nakoľko likvidačný zástupca vybavuje škodové udalosti v mene poisťovateľa a na jeho účet. Taktiež nie len z dikcie § 11 ods. 9, § 15a, ale aj z § 24a ods. 1 písm. b) zákona o PZP, je zákonodarcom jednoznačne deklarovaná pasívna vecná legitimácia žalovanej v 2. rade v predmetnom spore, ktorá je v pozícii likvidačného zástupcu, nakoľko je zodpovedná za náhradu škody. Z uvedených dôvodov je daná vecná legitimácia žalovanej v 2. rade v predmetnom spore.

38. V súvislosti s vyššie cit. ustanoveniami, pojem korešpondečný partner na rozdiel od likvidačného zástupcu nie je právne definovaný v slovenskom právnom poriadku. Ak poisťovateľ vytvoril pojem korešpondečný partner, musí to spadať do rámca likvidačného zástupcu, pokiaľ definícia nie je daná. Korešpondenčný partner pôsobí v štáte, kde došlo k nehode. Z pohľadu slovenského právneho poriadku aj túto situáciu má riešiť likvidačný zástupca podľa § 15a ods. 3 písm. a) zákona o PZP. Je nutné konštatovať, že ani pri tvorbe interných pravidiel Rady kancelárie nebol úmysel odlíšiť likvidačného zástupcu a korešpondenčného partnera, žeby jeden konal v mene poisťovne a druhý nie.

39. Vyššie uvedeným konštatovaním je súd toho názoru, že ja daná pasívna vecná legitimácia ako aj aktívna legitimácia.

40. Z hmotného práva vyplýva, a je len na úvahe veriteľa, či bude celé plnenie, alebo jeho časť žiadať len od niektorého, alebo od všetkých solidárnych dlžníkov. Pasívne vecne legitimovaný je ktorýkoľvek solidárny dlžník sám o sebe. Už z toho, že o založení procesného spoločenstva medzi solidárnymi dlžníkmi rozhoduje iba vôľa veriteľa (pôjde o tzv. dobrovoľné spoločenstvo), vyplýva záver o samostatnosti spoločníkov (Uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo/544/2015 zo dňa 26.10.2016). Z uvedeného dôvodu súd dospel k záveru, že žalovaná v 2. rade je pasívne vecne legitimovaná v tomto spore, a to solidárne k žalovanej v 1. rade.

41. V konaní nebolo sporným, že v dôsledku dopravnej nehody dňa 04.11.2021 došlo k usmrteniu G. B., matky žalobcu za mimoriadne tragických okolností. Osoba, ktorá škodu spôsobila, neprejavila ľútosť a neposkytla prvú pomoc, ani sa o to nepokúsila. Z miesta činu odišla. Žalobca žil v čase smrti s matkou, teda zomrelou, v spoločnej domácnosti, ktorú v podstate nikdy neopustil, keďže žalobca s bývalou manželkou a ich deťmi žili v dvojdome. Žalobca tvrdil, že vzťah medzi nimi bol veľmi dobrý a bezproblémový, uvedené nebolo sporné. Boli v dennom kontakte, pričom si vždy navzájom pomáhali. Matka žalobcovi bola oporou a pomocníčkou okolo starostlivosti domu, domácich zvierat, prispievala na chod domácnosti. Žalobca má hendikep, ktorý spôsobil pracovný úraz pred predmetnou dopravnou nehodou. Smrť matky zasiahla syna natoľko, že musel vyhľadať predovšetkým pomoc u odbornej lekárky psychiatričky, z dôvodu svojho zlého psychického stavu spôsobeného jej smrťou. Žalobca tvrdil, že psychiatričku navštevuje tri roky, ale svoje tvrdenie v celom rozsahu nepreukázal, keďže predložil jednu lekársku správu zo dňa 21.07.2022, necelý rok po nehode s odporúčanou kontrolou 06.10.2022. O následných kontrolách lekárske správy súdu neboli predložené, ani lekárske správy z predošlých návštev žalobcu. Taktiež žalobca, podľa toho čo tvrdil, že užíva antidepresíva, uvedené nepreukázal a nevedel sa bližšie vyjadriť, akú medikáciu má nastavenú pre svoju liečbu. K tvrdeným skutočnostiam žalobcom ohľadom návštev u psychologičky neboli súdu predložené dôkazy.

42. Bezdôvodná smrť človeka vo veku 73 rokov bezpochyby silne zasiahla do súkromia žalobcu. Žalobca si tak uplatnil voči žalovaným ako zahraničnej poisťovni a poisťovni, ktorá bola určená na vyporiadanie škody z dopravnej nehody, nemajetkovú ujmu na základe § 11, § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka. Poisťovne sú v spore o náhradu nemajetkovej ujmy vzniknutej na strane pozostalého po obeti dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla vecne pasívne legitimované, a to i s prihliadnutím na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-22/12 vo veci I. a tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo1/2016. Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná (R 61/2018).

43. Samotný účel povinného zmluvného poistenia je potrebné vykladať tak, že základ nároku žalobcu je daný aj vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujme na základe ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka.

44. Súd po vykonanom dokazovaní konštatoval, že žalobcom uplatnená suma 50.000,- eur podľa názoru súdu presahuje pre daný prípad za daných okolností primeranú náhradu nemajetkovej ujmy. Okolnosti každého jedného prípadu nebývajú a ani nemôžu byť rovnaké pri poukazovaní na rozhodovaciu prax súdov. Vychádzajúc z konkrétnych okolností v danej prejednávanej veci, súd považoval žalobcom uplatnenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy 50.000,- eur za neprimeranú. Súd vzal do úvahy aj ďalšie skutočnosti, na základe ktorých nepriznal požadovaný nárok v celej uplatnenej výške. V čase dopravnej nehody mal žalobca 50 rokov, a teda nešlo o maloletú závislú osobu a nebohá matka mala 73 rokov. Súd vzal do úvahy hendikep žalobcu spôsobený pracovným úrazom, ktorý kompenzovala matka. Avšak žalobca si musel byť vedomý, že takáto kompenzácia matky by nebola prítomná navždy a skôr či neskôr by sa so svojím hendikepom musel vyporiadať a žiadať o pomoc iných ľudí, napr. aj svoje deti. Žalobca v konaní nepreukázal, že výlučne nešťastné úmrtie jeho matky spôsobilo, zapríčinilo jeho psychickú indispozíciu a či táto nepramenila už aj zo skôr prítomných problémov s rozvodom, s fungovaním s jeho deťmi a následne pracovným úrazom, čo vylúčiť nemožno.

45. Priznaná suma náhrady nemajetkovej ujmy nepôsobí likvidačne na žalované subjekty a neslúžia na zjavné obohatenie sa žalobcu. Naopak primerane kompenzuje a zmierňuje jeho ujmu, keďže v danom čase boli na seba naviazaní denno-denným spolužitím. Súd nemal pochybnosti o tom, že smrť matky spôsobila nenapraviteľný zásah do jeho súkromného života a rodinného života. Smrťou sa stratilo sociálne, morálne, ako aj citové puto vytvorené medzi nimi. Protiprávnym konaním žalovaných došlo k trvalému zničeniu väzieb matky a syna. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby spôsobenej protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby zakladá právo domáhať sa ochrany osobností podľa ustanovení OZ o ochrane osobnosti.

46. Právny základ nároku na odškodnenie pozostalých príbuzných obetí dopravných nehôd je daný, keď táto ujma je spôsobená neoprávnenými zásahmi do osobnej sféry poškodených, t. j. pozostalých po obetiach v dôsledku dopravných nehôd a odrážajú tiež vnútorné prežívanie následkov dopravnej nehody v podobe straty príbuzného, pocitov smútku, ktoré výrazne negatívne ovplyvňujú kvalitu

ďalšieho života a dôvodne ju dotknutá osoba pociťuje ako ujmu utrpenú v dôsledku straty blízkeho príbuzného pri dopravnej nehode. Práve dopravnou nehodou dochádza k mimoriadne negatívnym zmenám v súkromnom a rodinnom živote poškodených pozostalých, ktoré zásahy a ich dôsledky sú imateriálnej povahy. Uvedené zásahy do osobnostných práv jednotlivých poškodených tak majú charakter predovšetkým negatívnych pocitov, smútku, žiaľu, beznádeje a iných negatívnych prežívaní, ktoré výrazne negatívne zasahujú do osobnostných práv fyzickej osoby, v jej súkromnej, rodinnej sfére a výrazne ochudobňujú rodinný život v zmysle straty blízkeho príbuzného, s ktorým do času pred dopravnou nehodou život takpovediac zdieľali, s ktorým denne žili v spoločnej domácnosti, v dôsledku ktorej poškodení príbuzní výrazne a citeľne strádajú v oblasti ich súkromného a rodinného života.

47. Osobnostné práva a právo na ich ochranu predstavujú základné piliere súkromnoprávnej úpravy. Ochrana osobnosti prislúcha každej fyzickej osobe, pričom predmetom ochrany je osobnosť človeka vo svojej celistvosti ako nehmotný statok. Ide o absolútne právo fyzickej osoby, ktoré pôsobí proti všetkým. Jeho obsahom je zákaz akéhokoľvek zásahu, ktorý bol spôsobilý vyvolať ohrozenie, alebo porušenie práv, ktoré sú demonštratívne uvedené v § 11 OZ. Túto ochranu zákon zabezpečuje v plnom rozsahu aj vtedy, ak sú zasiahnuté len jednotlivé zložky osobnosti. V občianskom práve platí zásada, že ohrozenie, resp. porušenie čo i len jednej stránky osobnosti človeka, je ohrozením alebo porušením jeho osobnosti ako celku. Dôsledkom každého neoprávneného zásahu do práv chránených v § 11 OZ je určitá ujma. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať takú ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie, alebo dopad a dôsledky, považuje za ujmu značnú, pričom nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase vnímala aj každá iná fyzická osoba.

48. Priznanie nemajetkovej ujmy nie je reparáciou. Je nespochybniteľné, že žiadna priznaná suma nenahradí žalobcovi matku, no môže zmierniť následky vzniknutej nemajetkovej ujmy. Žalobca bude pociťovať stratu po celý život.

49. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Preto súd prihliadol, okrem závažnosti vzniknutej ujmy na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, aj k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, tiež požiadavku nezneužívania tohto právneho prostriedku. Na druhej strane, pri zachovaní proporcionality, výška relutárnej (peňažnej) satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu.

50. Pri výške priznanej nemajetkovej ujmy súd zohľadňoval aj faktory vyplývajúce z rozhodnutí súdnych autorít a priznal žalobcovi sumu 20.000,- eur. Vzhľadom na to, že ide o rozhodnutie závislé na úvahe súdu, zamietnutie žaloby v prevyšujúcej časti je procesne nadbytočné.

51. Počas konania žalobca upustil od výsluchu navrhovaných svedkov, preto súd nemal za potrebné svedkov predvolať a vykonať dôkaz.

52. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

53. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

54. Súd zaviazal na náhradu trov konania neúspešné žalované voči úspešnému žalobcovi.

55. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od doručenia rozsudku na tunajšom súde.

V odvolaní sa popri všeobecných náležistostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).
Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a)neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnost vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.